

רשת ערים ידידותיות גיל
the Global Network of Age-friendly Cities and
Communities (GNAFCC)
מרץ 2017

<http://www.who.int/ageing/age-friendly-environments/GNAFCC-membership-en.pdf?ua=1>

תורגם ונערך על ידי ד"ר רינת בן נון

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית
Bnmrinat.co.il

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית

bnmrinat.co.il

- מומחית לפיתוח מדיניות, ותשתיות עירוניות לאזרחים ותיקים
- תכנון ופיתוח ישובים- תכנון חברתי ופרוגרמתי, תכניות אב, מתאר, בתחומי תיירות, תעסוקה וחינוך, בכל הקהילות הישראליות
- מחקרים אקדמיים בתחום זקנה ועירוניות-חוקרת, מיפויים אקדמיים ועבור האיחוד האירופאי, משרד הרווחה ועוד, מומחית לעמותות חינוך
- חברת סגל בתוכנית רבין למנהיגות, בינתחומי הרצליה
- מרצה בתחום זקנה ב HIT חולון

פרטי התקשרות

אתר: bnmrinat.co.il

דואל: bnmrinat@gmail.com

נייד 054-3361941 :

תקציר המסמך

- מסמך זה מתאר את תהליך הקבלה לרשת ערים וקהילות ידידותיות גיל של ארגון הבריאות העולמי WHO
- עיקרו הצגת גישת הארגון לתהליך התכנון, העקרונות התכנוניים והחזון
- על מנת להתקבל לרשת, צריכה העיר המועמדת להסכים לגישת התכנון, ולהתחייב לכך שיש לה את הרצון, (ראה שקפים 3-5) כמו גם את האמצעים של כוח אדם ומשאבים פיננסיים לקדם את התכנית (ראה שקפים 6-12).
- כמו כן מתחייבת העיר לשתף בידע וניסיון את חברות הרשת האחרות (ראה שקף 13) תהליך הקבלה נעשה באופן מקוון, על ידי מילוי מידע על העיר וכן צירוף מכתב התחייבות מבעל תפקיד גבוה בעיר על רצון ומחויבות העיר להיות ידידותית גיל (ראה שקפים 14-16)

סכמת נושאי הפעילות של עיר ידידותית גיל

חזון GNAFCC : כל עיר וקהילה ילכו ויתקדמו לקראת היותן ערים ידידותיות גיל

עיר או קהילה ידידותית גיל היא מקום שאנשים רוצים להזדקן בה

יצירת סביבות ידידותיות גיל דורשת תהליך תומך, לאורך כל מהלך החיים, באופן מתמשך, על מנת לשפר את ההתאמה בין הצרכים של האנשים לבין סביבת חייהם. בכדי להשיג זאת נדרשת פעולה מתואמת בין בעלי עניין רבים, מגזרים ורמות ממשל.

ערים וקהילות המקדמות הזדקנות בריאה מאשרות לאנשים מבוגרים:

- להזדקן בבטחה, במקום המתאים להם;
- להיות חופשיים מעוני;
- להמשיך להתפתח באופן אישי; ולתרום לקהילותיהם, תוך שמירה על אוטונומיה וכבוד

כי אנשים מבוגרים יודעים הכי טוב את מה שהם צריכים, והם במרכז מאמצי ממשלות ורשויות מקומיות ליצירת קהילות ידידותיות גיל

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית

Bnmrinat.co.il

משימת GNAFCC

לעודד ולאפשר לערים וקהילות ברחבי העולם להתקדם לקראת היותם
ידידותיות גיל

לשמש השראה באמצעות דוגמאות למה שניתן לעשות וכיצד ניתן
לקדם עיר ידידותית גיל

לחבר בין ערים ברחבי העולם ולייצר תשתית להחלפת מידע, ידע
וניסיון בתחום

לתמוך בערים וקהילות על מנת למצוא את החדשנות והפתרונות
מבוססי ידע

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית

Bnmrinat.co.il

חמישה מדרכים לקידום ערים ידידותיות גיל

1. אסטרטגיה גלובלית ותכנית פעולה בנושא זקנה ובריאות
<http://www.who.int/ageing/globalstrategy/en/>
2. דוח עולמי בנושא בריאות וזקנה
<http://www.who.int/ageing/events/world-report-2015-launch/en/>
3. AFEF כללי לקידום מדיניות ומדרכים בנושא זה
<http://www.euro.who.int/en/health-topics/Lifestages/healthy-ageing/activities/age-friendly-environments-in-europe-afee>
4. מדידת ערים ידידותיות גיל: מדריך לשימוש באינדיקטורים בסיסים
http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/203830/1/978941509695_eng.pdf
5. מדריך: ערים ידידותיות גיל:
http://www.who.int/ageing/publications/age_friendly_cities_guide/en/

קריטריונים לקבלה לרשת ערים ידידותיות גיל

1. מדינה החברה בארגון WHO

2. העיר היא גוף ממשל ציבורי נבחר באופן ישיר או שיש לו מנדט בשטח נתון, המוגדר בחוק, ויש לו מערך אמצעים לספק מוצרים ושירותים ציבוריים לאזרחים

3. בשל השוני שבין המדינות, באופן הקצאת האחריות לנושאי מדיניות בריאות ותכנון קהילתי, החברות ברשת ניתנת לארגונים ברמות שונות, מארגונים תת ממשלתיים, ברמה הארצית או ברמת המדינה, ועד כפרים ועיירות עם מספר אוכלוסין נמוך.

4. ארגון שיש לו הסמכות והיכולת לייצר מנגנונים לשיתוף פעולה בין-מגזרי, לבצע הערכות בסיסיות, לפתח, ליישם ולפקח על תכניות פעולה שמטרתן להפוך את הערים והקהילות שנמצאות בתחום השפעתו, ליותר ידידותיים גיל.

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית

Bnmrinat.co.il

היתרונות בהשתייכות לרשת ערים ידידותיות גיל

1. נגישות למידע המשותף לקהילה הגלובלית
2. תמיכה מרשת עולמית של שותפים עצמאיים, חוקרים, מומחים ותומכים, המחויבים לטפח סביבות ידידותיות לגיל.
3. הכרה וחיפה בפעילות הרשת ובאתר האינטרנט היעודי של ארגון הבריאות העולמי - ערים ידידותיות גיל - שבו הארגונים החברים יכולים להציג את פעילותם, הישגיהם, וקישור אל אתר האינטרנט והמשאבים שלהם
4. הזדמנויות לפיתוח שיתופי פעולה, כגון פרויקטים בינלאומיים ומחקרים, פרסומים משותפים, ושיתוף עם ערים ידידותיות גיל נוספות

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית

Bnmrinat.co.il

על מנת להיות חלק מהרשת נדרשות הערים והקהילות לשתף ולקדם את הערכים והעקרונות המרכזים לגישת ארגון הבריאות העולמי WHO AFV

1. **כיבוד הגיוון** : האנשים הזקנים הם קבוצה הטרוגנית עם מגוון יכולות, משאבים, סגנונות חיים והעדפות שצריכים להיות מכובדים
2. **שוויון בין קבוצות** (כולל , אולם לא מוגבל לגיל, מגדר, מוגבלויות, אוריינטציה מינית, מצב כלכלי-חברתי, עדה, דת ואמונה, במרחב הכפרי או העירוני) צריך להיות מוגדר וייעודי.
3. **שיתוף אנשים זקנים** בכל מרחבי החיים, והערכת וקידום תרומתם
4. **כיבוד זכויותיהם של אנשים זקנים לחיות ולמות בכבוד**

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית

Bnmrinat.co.il

קידום תהליך ליצירת עיר ידידותית גיל

1. עיצוב משותף ויצירה משותפת. יצירת עיר או קהילה ידידותיים גיל דורש שיתוף פעולה ותיאום בין מגזרי ובין בעלי עניין מגוונים.
2. אחד התנאים החיוניים ליצירת ערים וקהילות ידידותיות גיל הוא מעורבותם המשמעותית של אנשים מבוגרים בכל השלבים: מקביעת סדר היום, ועד פיתוח, יישום והערכת פעולות ידידותיות גיל. אנשים מבוגרים הם לא רק מוטבי התכנית אלא בעיקר סוכני שינוי מכריעים.
3. לשם כך יש לשלב גישה השתתפותית מלמטה למעלה עם מחויבות ומשאבים פוליטיים מלמעלה למטה (ראה איור 1).
4. במרכז מאמצי התכנית לעיר ידידותית גיל צריכה להיות הגישה לחיים המעודדת יחסים בין דוריים, סולידריות ותמיכה הדדית

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית

Bnmrinat.co.il

שילוב גישות מלמטה למעלה ומלמעלה למטה

בהובלת האנשים (מלמטה למעלה)		הובלה ממשלתית (מלמעלה למטה)	מעורבות והבנה
הערכת הצרכים (מבוסס על ניסיון ודיונים)	הגדרת הבעיה	הערכה בסיסית על סמך נתונים	תכנון
תכנון השתתפות ניסוי והערכת גישות אשר מערבות ומחזקות את היכולות של הזקנים	אסטרטגיה יישום	תכנית אסטרטגית ייזום שינוי: תיאום וקידום תכניות ומעורבויות	תכנית פעולה
הערכת השתתפות הזקנים בתהליך, ניסיוניים וציפיותיהם	הערכת התקדמות	הערכת התהליך, תוצאות והשפעות, על פי מדדים שיוניים	מדידה

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית

Bnmrinat.co.il

התחייבות ליישם את ארבעת הצעדים ליצירת סביבה מקומית ידידותית גיל

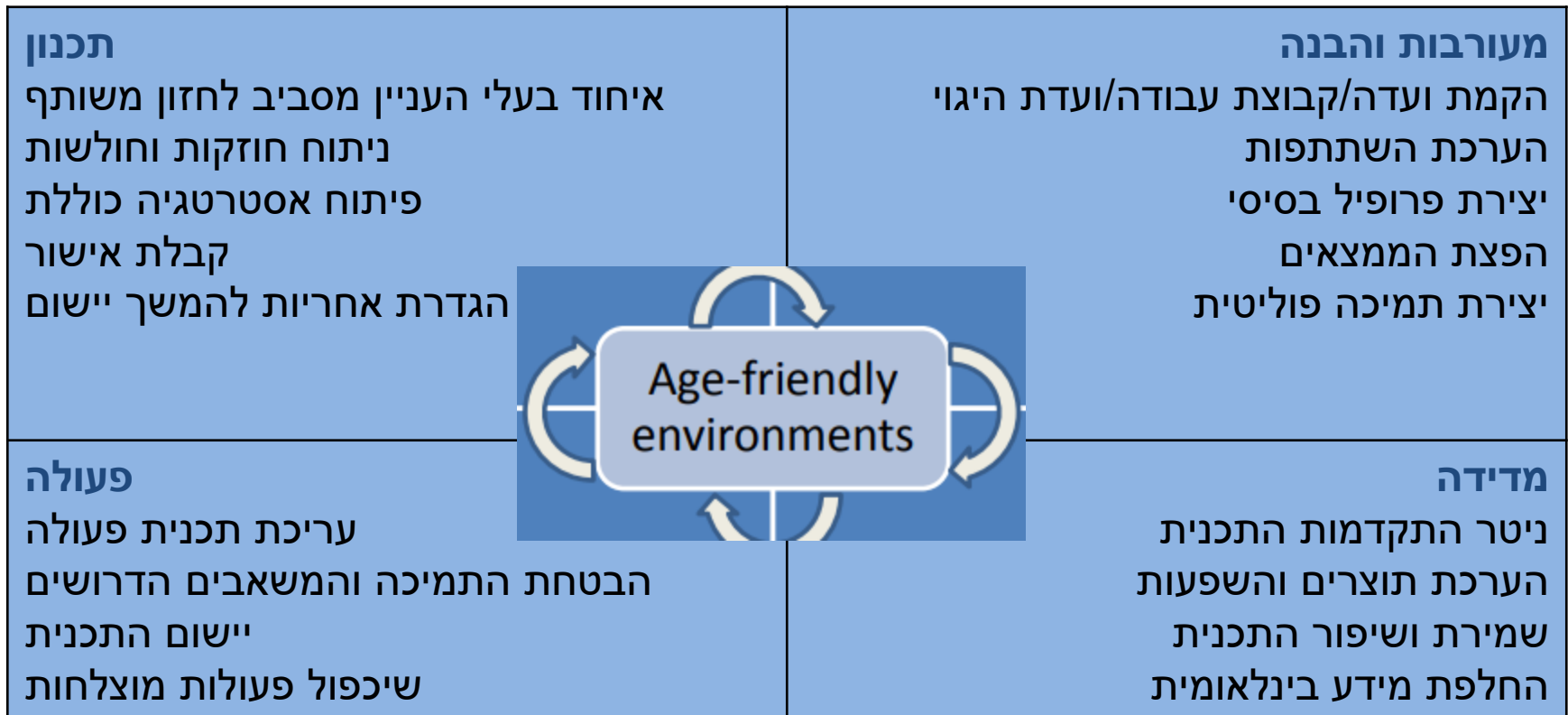
1. **לערב ולהבין:** המפתח להבטחת המטרה שהמאמצים להיות יותר ידידותי לגיל באמצעות סדרי עדיפויות ומאמצים הוא במעורבות בעלי עניין, כולל אנשים מבוגרים, כולל המבודדים או אלו שקשה להגיע אליהם, וזאת בכדי להבין את הצרכים וההעדפות שלהם וכן את המחסומים הקיימים וההזדמנויות עבור הזדקנות בריאה ופעילה, (תוצר: הערכת השתתפות חברתית)
2. **תכנון:** תכנון אסטרטגי מאפשר לכל בעלי העניין לפתח חזון משותף, להסכים על סדרי העדיפויות לפעולה ולתכנן משאבים כיצד העיר או הקהילה יהיה להתמודד עם האתגרים האלה. (תוצר: תוכנית פעולה)
3. **פעולה:** יישום תכנית הפעולה הוא בלב ליבה של עיר או קהילה ידידותיים לגיל. המדריך ליצירת ערים ידידותיות לגיל וספר ה-AFEE מציג פעולות אפשריות רבות. (תוצר: שיטות ידידותיות לגיל)
4. **מדדים:** איסוף ראיות הן על ההתקדמות יישום גישה ידידותית לגיל והן על השפעתה על חיי אנשים, הוא קריטי הקיימות התכנית והמאמצים של הקהילה להיות יותר ידידותיים גיל. מעקב והערכה של ההתקדמות יסייעו לזהות הצלחות ואתגרים, לספק תוצאות שיועברו לבעלי העניין המקומיים, וישמשו בסיס להגדרת סדרי עדיפויות לפעולה עתידית. (תוצר: דוחות מעקב והערכה)

צעדים ליצירת סביבות ידידותיות לגיל

המסע הידידותי גיל דורש תהליך מתמשך של שיפור.

חברים יכולים להצטרף בכל שלב.

משך הזמן של התהליך המוצע פה, בממוצע, הוא חמש שנים לביצוע.

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית

Bnmrinat.co.il

השתתפות פעילה ב- GNAFCC

פעילויות חברי הרשת יהיו מגוונות ומותאמות לצרכים ולרמת העניין של חברי הרשת .
דרישות חובה הן:

- לתרום לפיתוח הידע, על ידי שיתוף בהתקדמות התכנית (דוחות הערכה, תכניות פעולה) ותוצרים (שיטות ידידותיות גיל, ניטור והערכה)
- שיתוף הנחיות, כלים ושיטות עבודה עם חברים הרשת
- לוודא שדף הפרופיל של העיר, מעודכן .

תהליך הקבלה לרשת ערים וקהילות ידידותיות גיל

- מילוי מסמך הקבלה – המקוון
- צירוף מכתב ממנהיג מקומי, כגון ראש העיר או פקיד ציבורי אחר, המעיד על התחייבות פורמלית להיות עיר ידידותית גיל. המכתב הוא חיוני משום שזה דורש התחייבות פוליטית ברמה גבוהה, למעורבות וניווט הקהילה, הערים או האזורים במסע להיות ידידותיים גיל.
- אישור על כך שהעיר המיועדת מסכימה עם גישת ארגון הבריאות העולמי ליצירת עיר ידידותית גיל ויש לה את המשאבים האנושיים והפיננסיים ליישם של התכנית ולהיות פעילה ברשת הערים הידידותיות גיל.
- קביעת איש קשר עבור הרשת כדי להקל על התקשורת והחלפה. על איש הקשר לוודא שכל התקשורת עם ארגון הבריאות העולמי לגבי הערכות, תוכניות ותוצאות נעשו תוך התייעצות עם בעלי עניין הרלוונטיים ואושרו על ידי הממשל המקומי.

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית

Bnmrinat.co.il

תהליך הקבלה לרשת ערים וקהילות ידידותיות גיל

- המועמדים נבדקים על ידי פקיד הקבלה של ארגון הבריאות העולמי, WHO, על בסיס מתגלגל, ומוערכים על פי קריטריונים לקבלה לעיל. פקיד הקבלה שהל רשת עשוי להיות חבר צוות במטה WHO, משרד אזורי של WHO או שותף ב-GNAFCC כפי שהוסכם על ידי WHO עבור כל מדינה. פקיד הקבלה יכול ליצור קשר עם המועמדים כדי לקבל מידע נוסף במידה ואו מידע חסר בבקשה, או שהם לא עומדים בקריטריונים, או שהיבטים של היישום אינם ברורים. מועמדים עשויים גם להיות "במעקב" עבור הכניסה GNAFCC במידה והם כבר חלק מרשת אחרת של ערים ידידותיות גיל שיש להם חזון, עקרונות וערכים העומדים בקנה אחד עם GNAFCC. החלטות על החברות תועברנה לאיש הקשר המיועד באמצעות מכתב למנהיגות.
 - חברים חדשים יקבלו באופן אוטומטי אישור חברות. התעודה מציינת כי החבר נכנס לתהליך כדי להיות יותר ידידותי גיל. זו היא לא תעודת הישג או הכרה על ידי ארגון הבריאות העולמי. חברי GNAFCC לא יתיימר לדבר בשם, או אחרת לייצג, ארגון הבריאות העולמי לצד שלישי כלשהו.
- ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית

מסמכים לצירוף לתהליך ההרשמה המקוון

- שם הקהילה/עיר או סמכות אחרת
- שם מנהיג העיר, קהילה או סמכות אחרת ופרטי התקשרות
- נקודת קישור עיקרית ופרטי התקשרות
- אם היישום הוא באמצעות שותפים יש לציין את שם השותף.
- מאפייני אוכלוסייה לפי קבוצות גיל
- מדינה,
- תיאור של פעילויות ידידותיות לגיל קיימות או בתכנון
- מעורבות אנשים מבוגרים
- שיתוף פעולה בין-מגזרי

ד"ר רינת בן נון, מתכנתת חברתית
Bnmrinat.co.il